

« ΛΥΤΡΩΣΙΝ ΑΠΕΣΤΕΙΛΕ ΚΥΡΙΟΣ ΤΩ ΛΑΩ ΑΥΤΟΥ»

ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου - Καθηγητού

Το πιο ευφρόσυνο άγγελμα όλων των εποχών: **«ο Λόγος σάρξ εγένετο»** (Ιωάν.1,14), αποτελεί την απαρχή της χαράς και της ελπίδας για το ανθρώπινο γένος. Η ενανθρώπιση του Θεού είναι το μέγιστο γεγονός της ανθρώπινης ιστορίας, διότι χάρις σε αυτό βρήκε ο άνθρωπος και ολόκληρη η δημιουργία την πραγματική λύτρωση.

Το ευλογημένο αυτό γεγονός είναι ο αντίποδας του φρικτού γεγονότος της πτώσεως του ανθρώπου και η αληθινή παλινόρθωσή του στην προπρωτική του κατάσταση, καθότι, σύμφωνα με τον άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας: **«ηρρώστησεν η ανθρωπίνη φύσις εν Αδάμ δια της παρακοής την φθοράν εισέδου τε ούτως αυτήν τα πάθη»** (P.G.74,788/9). Αν η πτώση υπήρξε η χειρίστη κατάρα και ο όλεθρος, η θεία ενανθρώπιση υπήρξε η ύψιστη ευλογία και η χάρη. Ο θεσπέσιος υμνογράφος των Χριστουγέννων αποδίδει με τον πλέον άριστο τρόπο αυτή την αλήθεια: **«Ιδών ο Κτίστης ολλύμενον τον άνθρωπον χερσίν ον εποίησε, κλίνας ουρανούς κατέρχεται, τούτον δε εκ παρθένου αγνής όλον ουσιούται αληθεία σαρκωθείς»** (Κανών των Χριστουγέννων). Μάλιστα μέσα από την πατερική θεολογία της Εκκλησίας μας διαφαίνεται πως, χωρίς να είναι το γεγονός της πτώσεως μέρος της θείας οικονομίας, η σάρκωση του Θεού Λόγου απέβη περισσότερο ωφέλιμη στον άνθρωπο, από την αποκατάσταση της προ της πτώσεως κατάστασής του. Δι' αυτής έχουμε αναδημιουργία του ανθρώπου εν Χριστώ. Η πρώην θνητή φύση του Αδάμ, χάρις στη θεία ενανθρώπιση, ενώθηκε με τη θεία φύση, με αποτέλεσμα την κατά χάριν θέωσή της.

Ο Θεός Λόγος γενόμενος άνθρωπος, προσέλαβε πραγματικά την ανθρώπινη φύση στο θεανδρικό Του πρόσωπο, **«ίνα τους υπό νόμον εξαγοράσει, ίνα την υιοθεσίαν απολαύμεν»** (Γαλ.4,5). Η πρόσληψη αυτή προϋπέθετε τον καθολικό καθαρισμό της από τον ρίπο της αμαρτίας που έφερε μετά την πτώση, διότι ο απόλυτα αναμάρτητος Θεός δε μπορούσε να κατοικήσει σε πτωτική και αμαρτωλή φύση. Αυτό σημαίνει πως η ανθρώπινη φύση έχει καθαρισθεί και θεωθεί από την ευλογημένη στιγμή που ο Θεός Λόγος ενοικούσε δια της χάριτος του Αγίου Πνεύματος στην αγνή γαστέρα της Θεομήτορος. Όλοι οι άνθρωποι φέρουμε πια φύση καθαρή, αγία

και θεωμένη, χωρίς να έχουμε συνειδητοποιήσει αυτή την ύψιστη θεία δωρεά, καθότι: **«παράδοξον μυστήριον οικονομείται σήμερον, καινοποιούνται φύσεις και Θεός άνθρωπος γίνεται»** (ύμνος Χριστουγέννων). Σύμφωνα με τον Θεοδώρητο Κύρου: **«αθάνατόν τε και άφθαρτον υπό της ενουκούσης εγένετο φύσεως»** (P.G.81,836B).

Το γεγονός της αντικειμενικής σωτηρίας της ανθρωπίνης φύσεως δεν αίρει σε καμιά περίπτωση την ελευθερία του προσώπου. Η πραγμάτωση της σωτηρίας στηρίζεται αποκλειστικά στην προσωπική ελευθερία. Ο απόστολος Παύλος είναι ο διαπρύσιος κήρυκας της ελεύθερης επιλογής της σωτηρίας: **«τη ελευθερία ημάς Χριστός ηλευθέρωσεν»** (Γαλ.5,1). Οι σωτήριες δωρεές της ενανθρωπήσεως του Θεού, για τον άνθρωπο που δεν επιθυμεί να σωθεί, είναι σαν να μην υπάρχουν. Η ενανθρώπιση του Θεού είναι σαν να μην έγινε για τους άπιστους και απειθείς. Η ενεργοποίηση των σωτηριωδών δωρεών του Θεού είναι αποτέλεσμα του απόλυτου σεβασμού της ανθρωπίνης ελευθερίας από μέρους του Θεού και της προσωπικής συγκατάθεσης του ανθρώπου.

Ως προσωπική συγκατάθεση δεν εννοούμε απλά μια νοητική ή συναισθηματική συναίνεση, αλλά μια οντολογική αποδοχή του Χριστού ως μοναδικού σωτήρα και την υιοθέτηση της νέας εν Χριστώ ζωής και πολιτείας, η οποία προϋποθέτει την αποκήρυξη του βιώματος του «κόσμου», δηλαδή της μη αυθεντικής ζωής. Ομιλούμε για τη ζωή που βιώνεται μέσα στο εκκλησιαστικό σώμα και πραγματώνεται το ανθρώπινο πρόσωπο, έχοντας ως πρότυπο τον αληθινό άνθρωπο, τον Θεάνθρωπο.

Η πτώση των πρωτοπλάστων σημαίνει ουσιαστικά την ελεύθερη συγκατάθεση του ανθρώπου να εδραιωθεί στον κόσμο το κράτος του διαβόλου. Χωρίς τη θέλησή του θα ήταν αδύνατη η πραγμάτωση της βασιλείας του αρχέκακου. Η μοιραία απόφαση του ανθρώπου να στασιάσει εναντίον του Θεού και να αυτονομηθεί έδωσε τη δύναμη στο διάβολο να υλοποιήσει το καταχθόνιο σχέδιό του. Το πιο τραγικό στοιχείο της πτώσης είναι ότι αυτή δεν επέδρασε μόνο στον άνθρωπο, αλλά σε ολόκληρη τη δημιουργία. Το κακό που εισήλθε δια του ανθρώπου στον κόσμο, διαχύθηκε σε ολόκληρη την πλάση. Αποτέλεσμα είναι να **«συνωδύνει και συστενάζει άχρι του νυν»**

αναμένοντας και αυτή την από Θεού απελευθέρωσή της από τη δουλεία της αμαρτίας (Ρωμ.8,21).

Όπως η συγκατάθεση του ανθρώπου να υιοθετήσει το κακό ήταν ελεύθερη, έτσι και η συγκατάθεση του Θεού να σώσει τον άνθρωπο και ολόκληρη τη δημιουργία ήταν αποτέλεσμα ελευθερίας. **«Σώζεις δε σαρκωθείς εκών ευεργέτα»** υμνεί ο μελωδός των Χριστουγέννων (Κανών των Χριστουγέννων). Το απ' αιώνος απόκρυφο σχέδιο της σωτηρίας του κόσμου από μέρους του Θεού ήταν πρωτίστως αποτέλεσμα ελεύθερης επιλογής και άμετρης αγάπης του Θεού. Ο Θεός Λόγος δέχτηκε να κενωθεί και να σαρκωθεί **«εν ομοιώματι σαρκός αμαρτίας»** (Ρωμ.8,3), **«εκ σπέρματος Δαβίδ κατά σάρκα»** (Ρωμ.1,3). Να αποβάλλει τη θεία Του μεγαλοπρέπεια και να ενδυθεί την ανθρώπινη μικρότητα και ταπείνωση μέχρι του σημείου του θανάτου **«θανάτου δε σταυρού»** (Φιλιπ.2.6). Η θεία ταπείνωση υπήρξε το μόνο ισχυρό και αποτελεσματικό αντίδοτο κατά της έπαρσης της αμαρτίας, η οποία και συνέτριψε ολοκληρωτικά το κακό και θρυμμάτισε την κεφαλή του νοητού όφεως, όπως σαφέστατα προφητεύθηκε στο τρίτο κεφάλαιο της Γενέσεως από τον ίδιο το Θεό, ώστε **«ρώμην βιαίαν του βρωτοκτόνου σβέσαι»** (Κανών Χριστουγέννων).

Ο σαρκωμένος Θεός Λόγος χαρακτηρίζεται από τον απόστολο Παύλο ως **«έσχατος Αδάμ»** (Α΄Κορ.15,45), για να διακριθεί από τον πρώτο πτωτικό Αδάμ. Κάνοντας τη σύγκριση των δύο προσώπων μας φανερώνει το ασύλληπτο μέγεθος της δωρεάς του Θεού για το ανθρώπινο γένος. Αν στο πρόσωπο του πρώτου χοϊκού Αδάμ συντελέστηκε η δημιουργία του ανθρώπου, στο θείο πρόσωπο του Λυτρωτή μας συντελέστηκε η αναδημιουργία του πεσόντος ανθρώπου. **«Ο πρώτος άνθρωπος εκ γης χοϊκός, ο δεύτερος άνθρωπος ο Κύριος εξ ουρανού»** (Α΄Κορ.15,47), τονίζει ο μέγας απόστολος. Ο Χριστός ως **«Νέος Αδάμ παιδίον φυράματος ετέχθη, Υιός, και πιστοίς δέδοται»** (3^ο τροπ.ΣΤ΄ωδής). Αν ο πρώτος χοϊκός Αδάμ είναι ο σωματικός μας γενάρχης, ο δεύτερος Αδάμ, ο Χριστός είναι ο πνευματικός μας γενάρχης. Ο πρώτος γενάρχης μας κληροδότησε την οδύνη του κακού και τον όλεθρο του θανάτου και της αιώνιας της καταδίκης, ο δεύτερος Αδάμ μας κληροδότησε τη δυνατότητα της σωτηρίας και τη μετοχή μας στην αιώνια ζωή, χάρις στην ευλογημένη **«επιφάνειά Του»** (Α΄Τιμ.2,13). Είμαστε σωσμένοι

«κατά την χάριν του Θεού ημών και Κυρίου Ιησού Χριστού» (Β΄Θεσ.1,12). Ο Σωτήρας μας, κατά τον άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας: **«όλην είχεν εν Εαυτώ την φύσιν, ίνα πάσαν επανορθώση, μετασκευάσας εις το αρχαίον»** (P.G.73,753).

Ο σαρκωμένος Λόγος είναι ο μοναδικός και αναντικατάστατος σωτήρας του κόσμου, διότι **«εξήλθε λαών εις ανάπλασιν»** (Κανών Χριστουγέννων). Οι αμέτρητοι άνθρωποι «σωτήρες» όλων των εποχών αποδείχτηκαν απίστευτα ανεπαρκείς και ψεύτικοι. Καμιά άλλη προσωπικότητα στην ανθρώπινη ιστορία δεν ευεργέτησε την ανθρωπότητα όσο ο Ιησούς Χριστός, διότι αυτός δεν είναι ένας κοινός θνητός, αλλά ο σαρκωθείς Θεός, ο μόνος δυνατός να νικά το κακό και να ελεεί τον πληγωμένο από την αμαρτία άνθρωπο. Είναι ο μόνος ο Οποίος προσφέρει οντολογική σωτηρία και όχι μονομερή, όπως οι διάφοροι κατά καιρούς κοινωνικοί μεταρρυθμιστές, ή οι πάμπολλοι φιλόσοφοι, διά των οποίων **«ουκ έγνω ο κόσμος τον Θεόν»** (Α΄Κορ.1,21). Μόνο δια του Χριστού σώζεται καθολικά και ολοκληρωτικά ο άνθρωπος, διότι Αυτός δια της ενανθρωπήσεώς Του προσέλαβε το κάθε ανθρώπινο πρόσωπο στο θεανδρικό Του πρόσωπο κάνοντάς το δικό Του κύτταρο. **«Δια της απολυτρώσεως της εν Χριστώ Ιησού προέθετο ο Θεός ιλαστήριον»** (Ρωμ.3,24), γι' αυτό αναφωνεί με άκρατο ενθουσιασμό ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος: **«Χριστόν ενδέδυμαι, Χριστόν μεταποιήμαι»** (P.G.36,372A). Ο ενωμένος οργανικά στο σώμα του Χριστού άνθρωπος έχει αυθεντική φύση, διότι μετέχει του αυθεντικού ανθρωπίνου προτύπου, του Θεανθρώπου, Οποίος είναι ο μόνος **«αρχηγός της ζωής»** (Πράξ.3,15).

Πληρωμένοι οι πιστοί από άρρητη χαρά και ουράνια αγαλλίαση υμνούμε τον Μεγάλο **«Ερχόμενο»** (Πραξ.19,4) στον κόσμο, διότι έχουμε την απόλυτη βεβαιότητα ότι δε βαδίζουμε τη στενή και δύσκολη ατραπό της επίγειας ζωής μας μόνοι μας, αλλά έχουμε συνοδοιπόρο μας τον Εμμανουήλ **«ο εστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ημών ο Θεός»** (Ματθ.1,24). Βιώνουμε οντολογικά την αδιάκοπη παρουσία του Κυρίου και εξ' αιτίας αυτού αντλούμε θάρρος, διότι Αυτός **«νενίκηκε τον κόσμον»** (Ιωάν.16,33). Δεν είμαστε πια δούλοι της αμαρτίας, αλλά απελεύθεροι και ακόμη περισσότερο: υιοί και κληρονόμοι **«του Θεού διά του Χριστού»** (Γαλ.4,7). Γι' αυτό

καταρτίζουμε εγκάρδιο επινίκιο αίνο και ωδή ευχαριστίας στο Μεγάλο Λυτρωτή μας, κατά τη μεγάλη εορτή των Χριστουγέννων και μαζί με τον θεσπέσιο υμνογράφο της εορτής, υψώνουμε **«χείρας συν κρότοις εφυμνίους, μόνον σέβοντα Χριστόν, ως ευεργέτην, εν τοις καθ' ημάς συμπαθώς αφιγμένον»** (Κανών Ιαμβικός, 2^ο τροπ. Δ' ωδής).

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΥΡΩΝΟΣ